

ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 13.11.2013 г.
SWD(2013) 800 final

РАБОТЕН ДОКУМЕНТ НА СЛУЖБИТЕ НА КОМИСИЯТА

придружаващ Годишния обзор на растежа за 2014 г.

**ПРЕГЛЕД НА НАПРЕДЪКА ПО ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА СПЕЦИФИЧНИТЕ
ПРЕПОРЪКИ ПО ДЪРЖАВИ ЧЛЕНКИ**

{COM(2013) 800 final}

Въведение

Настоящият работен документ на службите на Комисията съдържа междинен преглед на настоящото положение в прилагането на специфичните за отделните държави препоръки (СДП) в държавите членки и в еврозоната като цяло. В прегледа се отчита напредъкът, постигнат през последните три години, като се посочват ключовите реформи, предприети след стартирането на процеса на Европейския семестър, и се подчертават пропуските в прилагането с оглед на последните препоръки, приети през 2013 г. Предвид факта, че няма голяма вероятност повечето главни предизвикателства да бъдат преодоляни за една година, този преглед показва непрекъснатостта на усилията за реформи с течение на времето. Този анализ е предварителен и технически. Комисията ще представи своята окончателна оценка, основана на националните програми и отчитаща задълбочените анализи в рамките на процедурата при макроикономически дисбаланси, в пакета от специфични за отделните държави препоръки за 2014 г.

Предоставя се информация и за страните, които прилагат програма за икономически корекции (Гърция, Ирландия, Португалия, Кипър, Румъния), въпреки че не съществуват отделни за тези държави препоръки извън рамките на изпълнението на програмите. Някои от задълженията за мониторинг и докладване съгласно Пакта за стабилност и растеж не се прилагат, а повечето задължения по Европейския семестър са прекъснати за държавите от програмата за еврозоната от влизането в сила на двойния пакет. Включен е и преглед на положението в Хърватия, въпреки че тя все още не е получила официални специфични препоръки.

БЕЛГИЯ

Публични финанси: Въпреки направените усилия за консолидация Белгия запазва неблагоприятна фискална позиция по отношение на високото равнище на своя дълг. Дефицитът постепенно спадна от 2010 г. насам, но остана над прага от 3 % от БВП, определен в Договорите. Белгия се е ангажирала с допълнителни мерки за 2013 г. Пенсионната реформа, започната в края на 2011 г., въведе по-строги изисквания за минимална възраст и трудов стаж при схемите за ранно излизане от трудовия пазар и ранно пенсиониране и засили финансовите стимули за удължаване на продължителността на трудовия стаж, като в подкрепа на тази реформа се предприемат мерки за активен живот на възрастните хора. Предвид мащаба на предизвикателството изглежда са необходими допълнителни мерки и реформи за защитата на публичните финанси в дългосрочен план. Не е ясно как новите общностни умения за дългосрочни грижи ще подобрят ефективността на разходите.

Финансов сектор: Белгия е предприела мерки за стабилизиране на банковия сектор чрез рекапитализиране на най-уязвимите банки и реформиране на надзорната рамка за финансовия сектор. Въпреки това финансовото състояние на някои банки, макар да се подобрява, се нуждае от постоянен мониторинг, особено с оглед на високото равнище на държавните условни пасиви.

Растеж и конкурентоспособност: Белгия е предприела мерки за овладяване на инфлационния натиск чрез подсилване на органа за защита на конкуренцията и чрез регулаторни мерки за намеса на пазарите на енергийни и телекомуникационни услуги. В резултат на това цените на енергията и цените на телекомуникационните услуги са спаднали и общата инфлация намалю до под нивата, наблюдавани в съседните държави. Продължават да са необходими допълнителни структурни мерки, по-специално в областта на търговията на дребно и сектора на професионалните услуги. Белгия е предприела някои мерки за преодоляване на акумулираната разлика в заплатите. Прието бе замразяване на заплатите в реално изражение за 2013 г. и 2014 г., а линейните и целеви намаления на социалноосигурителните вноски за сметка на работодателите бяха увеличени. Няма напредък по реформата на механизма за определяне на заплатите, насочена към предотвратяване на премахване в бъдеще на връзката между заплатите и производителността. Въпреки че силните страни на системата за научни изследвания и иновации отчасти компенсират влошаването на разходната конкурентоспособност на страната, Белгия ще има полза от разширяване иновационната си база и осигуряване на повече квалифицирани специалисти, както и от насърчаване на предприемачеството. Като се има предвид, че прогнозите относно емисиите на парникови газове продължават да надхвърлят зададената цел, Белгия трябва да прилага по-амбициозни политики, особено в секторите на транспорта и строителството, включително чрез въвеждането на ефективна вътрешна рамка за разпределение на усилията между различните компетентни органи.

Заетост и социални политики: Тъй като не са предприети съществени мерки за прехвърляне на данъчното облагане от трудовите доходи към данъци, които оказват по-малко отрицателно влияние върху растежа, целенасочени мерки намалиха данъчната тежест върху труда и са предприети редица мерки за подобряване на функционирането

на пазара на труда. Реформата на системата за обезщетения при безработица ускорява постепенното намаляване на размера на обезщетенията. Бяха въведени някои мерки за увеличаване на капацитета за стажове и учене през целия живот. Необходими са по-фундаментални разсъждения относно съгласуването на резултатите от образованието и обучението с изискванията на пазара на труда. Междурегионалната трудова мобилност следва да бъде допълнително подобрена. Необходими са и конкретни мерки за преодоляване на нарастващата безработица сред младите хора, както и за интегрирането на трудовия пазар и в обществото на лицата с емигрантски произход.

БЪЛГАРИЯ

Публични финанси: България предприе съществени мерки, с които да гарантира устойчивостта на публичните си финанси. Тя коригира прекомерния си дефицит през 2011 г. и в структурно изражение достигна своята средносрочна цел (СБЦ) от -0,5 % от БВП през 2012 г. С консолидиран държавен дълг в размер под 20 % от БВП България се нарежда сред държавите с най-ниско съотношение на дълга в ЕС. България значително укрепи фискалната си рамка през последните години, което допринесе за поддържането на бюджетна дисциплина и повишаване на доверието във фискалната политика. По отношение на приходите спазването на данъчното законодателство и ефикасността на данъчната администрация все още са предизвикателства в България. По отношение на пенсионната реформа България предприе някои стъпки в положителна насока, но са необходими допълнителни усилия за ограничаване на ранното излизане от трудовия пазар. Все още липсват конкретни стъпки за ограничаване на злоупотребите със системата на пенсиите за инвалидност. Реформите в сектора на здравеопазването са възпрепятствани от липсата на административен капацитет.

Растеж и конкурентоспособност: Законодателството за обществените поръчки бе реформирано, но е необходимо да се извършат още подобрения за укрепване на административния капацитет и осигуряване на прилагане. Неотдавнашните промени в правилата за забавените плащания ще подобрят цялостната бизнес среда, за което ще спомогне и планираната реформа на процедурите при неплатежоспособност, която все още предстои да бъде извършена от правителството. България все още трябва да постигне напредък в реформата на съдебната система. Транспортната инфраструктура на България отбеляза подобрения през последните години, но остава значителен потенциал за подобряване на ефективността. Същото важи за сектора на водоснабдяването и сметосъбирането. В този контекст България трябва да подобри административния капацитет на съответните регулаторни органи. Необходими са значителни реформи в българския енергиен сектор, за да бъде приведен в съответствие с вътрешния енергиен пазар и да се подобри ефективността.

Заетост и социални политики: България страда от по-ниски от средните и намаляващи нива на заетост, както и от големи различия в процента на безработица между отделните региони и групи от населението. Необходими са реформи за подобряване на ефективността на службите по заетостта и за прилагане на ефективни мерки за увеличаване на заетостта сред младежите. Като цяло качеството и ефективността на нейната образователна система също трябва да се подобрят. Реформите са в процес на подготовка, но тяхното приемане и изпълнение са забавени. Що се отнася до минималните осигурителни прагове, правителството предприе стъпки за ограничаване на тяхното въздействие, но тези усилия погрещиха на по-изчерпателния преглед на системата.

ЧЕШКА РЕПУБЛИКА

Публични финанси: Чешката република е предприела мерки, за да сложи край на прекомерния бюджетен дефицит до 2013 г. Необходими са обаче допълнителни усилия за повишаване на качеството на бюджетната консолидация. По-специално разходите, стимулиращи растежа, като публичните инвестиции, показват рязко кумулативно намаление от 2010 г. до 2012 г. Наред с ниското ниво на усвояване на средствата от структурните фондове, това излага на риск дългосрочните перспективи за растеж. Като цяло е постигнат ограничен напредък по отношение на подобряването на ефективността на публичните разходи. Приети бяха реформи за увеличаване на спазването на данъчното законодателство и събирането на данъците, но въвеждането на единен събирателен пункт беше забавено и не се използва напълно възможността за намаляване на административната тежест на плащането на данъци. Някои косвени данъци, а именно ДДС и акцизите, бяха повишени. Съществува обаче потенциал за по-ясен преход от облагането на труда към области, по-малко вредни за растежа, и за допълнително намаляване на разликите в третирането на наетите лица и самонаетите лица. Реформата на пенсионната система от 2011 г. подобри дългосрочната устойчивост на публичните финанси, но продължават да са необходими по-нататъшни стъпки.

Растеж и конкурентоспособност: Ниската ефективност на публичната администрация продължава да бъде важен проблем за чешките предприятия. Чешките органи взеха мерки за борба с корупцията и приеха две последователни стратегии за борба с корупцията. Тяхното изпълнение обаче не беше достатъчно ефективно. Някои ключови мерки бяха изпълнени частично, например относно Закона за обществените поръчки, а други все още са в процес на изпълнение, като например дългоочакваният Закон за държавните служители. Повишаването на качеството на задължителното и висшето образование е от основно значение за дългосрочната конкурентоспособност на Чешката република. Макар в областта на задължителното образование да се извършват някои мерки, финансирани от ЕС, в областта на реформата на висшето образование не бе постигнат напредък.

Заетост и социални политики: Макар да е широко признато, че участието в пазара на труда на жените с малки деца и на групите в неравностойно положение е под оптималното, само много ограничен отговор беше даден до този момент. Предложението на правителството за новия закон за предоставяне на услуги за гледане на деца, придружен от данъчни субсидии за предоставящите такива грижи и участващите семейства, е стъпка в правилната посока, но може да осигури само частично решение на този проблем. През 2011 г. беше приета реформа на бюрата по труда и от тогава е в процес на изпълнение. Остава да се види дали предприетите мерки са достатъчни, за да се гарантира, че бюрата по труда, оборудвани с подходящите служители и инструменти, могат да осигурят ефективна и целенасочена помощ за търсене на работа.

ДАНИЯ

Публични финанси: Бюджетният дефицит на Дания се очаква да спадне до 1,7 % от БВП през 2013 г. Благоприятната перспектива за датските публични финанси се дължи отчасти на еднократни мерки, което е показателно за значението на провеждане на разумна фискална политика, която надхвърля рамките на ППД, за да се запази доверието в датската икономическа политика и да се предвидят разходите, свързани със застаряването на населението.

Финансов сектор: Рисковете за финансовата стабилност, свързани с високите дългове на домакинствата в Дания, изглеждат ограничени. През изминалата година правителството и финансовият сектор въведоха мерки, които са в правилната посока. Въпреки това е необходим е строг мониторинг, за да се гарантира, че те имат желан ефект. Досега не са обмисляни никакви промени за намаляване на деформациите и укрепване на антицикличните характеристики на системата за данъчно облагане на недвижимите имоти.

Растеж и конкурентоспособност: Слабата вътрешна конкуренция води до високи търговски маржове в ценообразуването на стоките и услугите в Дания. През 2012 г. правителството представи пакет за конкуренцията със съответните мерки. Освен това комитет за производителността понастоящем анализира ниския ръст на производителността в датската икономика и потенциалния принос на неоптималната конкуренция в сектора на услугите в Дания. Резултатите се очакват преди края на 2013 г. и след това би трябвало да се приложат чрез подходящи мерки на политиката.

Заетост и социални политики: Дания извърши важни реформи в ранното пенсиониране, пенсиите за инвалидност и схемите за субсидиране на заетостта (т.е. системата „flex-job“), за да увеличи предлагането на работна ръка. Необходими са обаче допълнителни усилия за подобряване на пригодността за заетост на хората, маргинализирани по отношение на пазара на труда, като например нискоквалифицираните работници, хората с намалена работоспособност и хората с емигрантски произход. Датското правителство предприе стъпки за подобряване на ситуацията, по-специално чрез засилване на образователния аспект на активните мерки на пазара на труда, което също ще бъде полезно за тези групи. Два експертни комитета бяха създадени за подобряване на активните мерки на пазара на труда както за осигурените работници, така и за неосигурените. Беше съгласувана реформа на системата на основното и средното образование, която ще бъде осъществена през учебната година 2014—2015 г. Представено беше и предложение за реформа на системата на професионалното образование и обучение, която предстои да влезе в сила до август 2015 г. Провежда се и реформа на системата на висшето образование.

ГЕРМАНИЯ

Публични финанси: След като бюджетният дефицит надхвърли 3 % от БВП през 2009 г. и 2010 г., Германия възстанови своята солидна фискална позиция. През 2012 г. общият държавен бюджет имаше малко положително салдо и средносрочната бюджетна цел беше достигната. През последните години Германия увеличи разходите за образование и научни изследвания, но допълнителни усилия в това отношение ще бъдат още по-полезни за нея. Германия увеличи в известна степен ефективността на публичните разходи за здравеопазване и на дългосрочните грижи, както и на данъчната система. Бяха направени някои стъпки към прилагането на конституционното правило за балансиран бюджет („дълговата спирачка“), въпреки че изглежда са необходими специфични правила за прилагане в повечето провинции.

Финансов сектор: Германия засили регулаторната и надзорната рамка във финансовия сектор и предприе стъпки да постигне съответствие с новата регулаторна рамка на ЕС. Решенията на Комисията за държавната помощ допринесоха за реструктурирането на *Landesbanken*, но като цяло Германия има нужда да предприеме мерки за подкрепа на консолидацията в банковия сектор.

Растеж и конкурентоспособност: Германия предприе мерки за ускоряване на разширяването на електрическата мрежа и започна координацията на управлението на енергийната система с някои съседни държави членки. През последните години Германия положи много ограничени усилия, за да гарантира конкуренцията на пазара на услугите в железопътния транспорт, и бяха проведени само маргинални реформи, за да се отворят секторите на услугите, по-специално професионалните услуги и занаятите. Наскоро Германия прие законодателна реформа за подобряване на прилагането на правото в областта на конкуренцията.

Заетост и социални политики: Германия постигна напредък в намаляването на дългосрочната безработица, но тя би могла да направи повече, за да използва в пълна степен потенциала на своята работна сила с оглед на демографските промени. След общата оценка на мерките за подпомагане на семейството правителството трябва да предприеме действия за премахване на данъчните демотивиращи фактори за заетост на вторите работещи членове на домакинството. Германия увеличи броя на заведенията за грижи за децата и предприе редица инициативи за подобряване на ранното езиково обучение и на четивните умения на децата и за справяне с нивото на преждевременно напускане на училищата от родените в чужбина ученици (което е два пъти по-високо от средната стойност в национален мащаб). Заплатите нараснаха значително през последните години. Въпреки полуавтоматичното намаление на процента на вноската в пенсионноосигурителната схема, данъчната тежест върху труда остава висока, по-специално върху ниските доходи.

Естония

Публични финанси: Естония е със солидни фискални позиции в съответствие с Пакта за стабилност и растеж. Главната цел на нейната бюджетна стратегия е да се осигури устойчива фискална политика, която подкрепя балансирания икономически растеж. Нейната средносрочна цел е структурен излишък, който бе постигнат през 2012 г. Беше представен нов проектозакон, за да се спазят изискванията на Договора за стабилност, координация и управление и за регламентиране на вече съществуващото, но в голяма степен неофициално досега, правило за (структурно) бюджетно салдо в средносрочен план. Естония все още трябва да представи конкретни мерки за засилване на обвързващия характер на съществуващите многогодишни правила и тавани за разходите.

Растеж и конкурентоспособност: Естония се възстанови бързо след кризата от 2008—2009 г. Въпреки че темпът на растеж на нейният БВП се забави, той все още надвишава средната стойност за ЕС. Естония също подобрява своите позиции в международната верига на стойността и в секторите, изискващи високо ниво на познание, и се облагодетелства от нарастващи инвестиции в научноизследователската и развойна дейност. При все това през 2012 г. намаленията в експортните дялове и доста голямото увеличение на разходите за труд за единица продукция указаха на известна загуба на конкурентоспособност. През първата половина на 2013 г. със забавянето на растежа на производството и увеличаването на заетостта растежът на производителността в икономиката спадна, а в същото време заплатите се повишиха значително, което доведе до допълнителни загуби на конкурентоспособност. Ще бъде необходимо специално внимание, за да се гарантира, че резултатите в образованието по-добре съответстват на нуждите на трудовия пазар, като се ограничават рисковете от увеличение на заплатите, което надвишават увеличението на производителността. Правителството започна няколко реформи, например на системата на основните и средните училища и на училищата за ПОО и висшето образование и се подготвят още реформи, като например дългоочакваната стратегия за учене през целия живот. Окончателното им оформление обаче все още трябва да бъде определено и въздействието на тези реформи ще бъде видимо едва в средносрочен и дългосрочен план.

Заетост и социални политики: Трудовият пазар на Естония се възстанови бързо от кризата от 2008—2009 г. Икономическият растеж продължава, въпреки че е малко по-бавен през 2013 г., и все повече безработни хора намират работа, а реалните заплати се увеличават. При все това продължаващата младежка и дългосрочна безработица, несъответствието между търсените и предлаганите умения и загубите на работна ръка поради хронични заболявания и здравословни проблеми остават сериозна причина за безпокойство. В допълнение към това, продължаващият недостиг на детски заведения забавя завръщането на родителите, особено на жените, на трудовия пазар, което осуетява техния пълноценен принос на него. Правителството се опитва да се справи с тези недостатъци чрез няколко проекта за реформи, в частност реформата на Схемата за неработоспособност, но тези проекти все още трябва да бъдат финализирани и изпратени в парламента за одобрение. Най-накрая, на местно ниво, системното несъответствие между фискалния и административен капацитет и прехвърлените отговорности негативно се отразява на ефективността и качеството на услугите,

предоставяни от местните администрации в повечето сектори, включително дългосрочните грижи, услугите в подкрепа на семейството, образованието и транспорта. Същото се отнася до мерките за подкрепа на местно ниво, необходими за гарантиране на предоставянето на ефективни здравни услуги. Реформите за справяне с тези проблеми още не са съгласувани. В частност представянето на новата „Стратегия за регионално развитие“ на правителството е отложено, като в същото време се подготвя план за действие за подобряване на местната публична администрация.

Ирландия

Публични финанси: Ирландия стриктно се придържа към постигането на номиналните фискални цели през периода на програмата за приспособяване на икономиката. Дефицитът за 2013 г. е прогнозиран в размер на 7,4 % от БВП, което е минимално под тавана от 7,5 % , установен от Процедурата при прекомерен дефицит (ППД). Държавният дълг като процент от БВП остава висок и ще достигне своята кулминация през 2013 г., но след това следва да спадне поради усилията за консолидация и по-високия растеж на БВП. Реформата на бюджетната рамка е в крак с напредъка на ниво ЕС, но разходната рамка и докладването и прозрачността на данните трябва да бъдат допълнително подобрени.

Финансов сектор: Намалването на задлъжнялостта и реструктурирането на местните банки се развива добре, въпреки че още остава да бъде направено. Наскоро предприетите усилия са с акцент върху дефинирането и постигането на цели за устойчиво решение на проблема с просрочените ипотечи, справянето с проблема с други необслужвани заеми и подобряването на регулаторната рамка (уреждане на личната неплатежоспособност и възстановяването на владение, Кодекса за поведение относно просрочените ипотечи и кредитния регистър). Провежда се всеобхватна оценка на балансните отчети на банките преди да бъдат проведени тестовите за устойчивост през 2014 г. съгласно Единния надзорен механизъм, която ще бъде завършена до края на ноември.

Растеж и конкурентоспособност Реалният растеж на БВП се очаква да бъде скромнен (0,3 %) през 2013 г. преди да се повиши до 1,7 % през 2014 г. Това е в съответствие със слабото частно потребление и доходите през първата половина на 2013 г. въпреки увеличението на заетостта, като се има предвид продължаващото намаляване на задлъжнялостта на домакинствата и значителните спестявания като предпазна мярка. При все това прогнозата за трудовия пазар продължава да се подобрява, което трябва евентуално да доведе до повишение на местното потребление и растеж на производството. Някои ключови фармацевтични продукти, произведени в Ирландия, са с изтичащ патент през тази година и това доведе до забавяне в растежа на експорта и импорта. Ценовият натиск се очаква да бъде нисък, като се има предвид високото ниво на свободен капацитет в икономиката и ограниченият инфлационен ефект от фискалните мерки.

Заетост и социални политики: Структурите реформи подобриха икономическите фундаменти, но по някои проблеми продължава да се работи. Наскоростните реформи по програмата са с акцент върху засилване на механизмите за активиране, осигуряване на задълбочена и широкообхватна подкрепа за търсещите работа (в частност за дългосрочните и за младите безработни), както и върху подобряване предоставянето на подходящи допълнителни програми за образование и обучение с цел да се насърчи преквалификацията и повишаването на квалификацията. Работата по изготвянето на тези услуги все още не е приключила. Другите реформи по програмата имат за цел намаляване на разходите и увеличение на ефективността при предлагането на здравни услуги, реформиране на водния сектор и намаляване на разходите за правни услуги чрез засилване на конкуренцията.

ГЪРЦИЯ

Публични финанси: Гърция продължава като цяло постига напредък съгласно Втората програма за икономически реформи, въпреки че някои важни действия бяха забавени. Бяха предприети важни мерки, за да се поставят публичните финанси на Гърция на устойчив път за развитие. Последните бюджетни развития в общи линии са в съответствие с набелязаните цели. При все това, трябва да бъдат увеличени усилията, за да се гарантира постигането на първично бюджетно салдо през 2013 г. и се гарантира извършването на допълнителни подобрения на бюджета.

Увеличаването на публичните приходи и реформирането на неефективното управление на приходите са ключови приоритети и са необходими значителни усилия, за да стане наскоро създадената полуавтономна администрация на приходите напълно оперативна и се подобри нейната ефективност. Реформата на публичната администрация продължава с дискусии *inter alia* относно стратегията за човешките ресурси, еволюцията на схемата за мобилност и прилагането на скалата на възнагражденията с оглед да се гарантира устойчивостта на нивото на заплатите. Бяха осъществени няколко важни структурни реформи в областите на здравеопазването и управлението на публичните финанси. При все това, все още са необходими дългосрочни реформи в много други области.

Финансов сектор: Необходимо е решително и ефективно прилагане на програмата за приватизация. Рекапитализацията на четирите основни банки бе приключена.

Растеж и конкурентоспособност Макроикономическият обзор показва първите признаци на възстановяване, като прогнозата е за положителен растеж от 0,6 % през 2014 г. След няколко години на рецесия, първата половина на 2013 г. беше белязана от общо забавяне на рецесията и първите признаци за достигане на най-ниската точка на икономическия цикъл. Въпреки че спадащите разходи за труд за единица продукция, подкрепени от успешни реформи на пазара на труда, подобряват разходната конкурентоспособност, продължаващите реформи на продуктовите пазари трябва да бъде ускорени и засилени. Програмата за приспособяване на икономиката е със силен акцент върху структурните реформи, необходими за създаване на правилните условия за възстановяване на инвестициите, работните места и продуктивността след завъртането на икономическия цикъл. Ключовите реформи с цел *inter alia* насърчаване на ефективна и конкурентна бизнес среда, реформа на съдебната система, развитие на ефективни мрежови индустрии и услуги и отваряне на регулираните професии, напреднаха в съответствие с ангажиментите по програмата, но решенията в областта на политиката все още предстоят.

Заетост и социални политики: Борбата с безработицата продължава да е ключов приоритет. Гърция осъществи амбициозни реформи на трудовия пазар и сега е от жизненоважно значение да се напредне относно четирите стълба на плана за действие за заетостта: програмата за публичните строителни дейности, чиракуването и стажовете за младежите („схемата с ваучерите“), реформата на Публичната служба за заетост (ОАЕД) и засилването на професионалното обучение и стажуването. Гърция търси начини да подобри мрежата за социалната сигурност в рамките на сегашния бюджетен пакет, като включи разработване на подпомагане за безработица за дългосрочно безработните лица и създаването от януари 2014 г. на гарантирана схема за минимални доходи (като пилотен проект).

ИСПАНИЯ

Публични финанси: Испания е поела ангажимент да коригира прекомерния си дефицит до 2016 г. Страната напредва по отношение на реформата на пенсионната система. През 2011 г. бяха приети постепенното увеличаване на законоустановената пенсионна възраст и на осигурителния стаж, изисквани за пълна пенсия, а през март 2013 г. бяха ограничени достъпът и стимулите за ранно и частично пенсиониране. До края на годината се очаква приемането на закон относно регулирането на коефициента на устойчивост в пенсионната система. Управлението на публичните финанси беше подсилено, прозрачността и контролът върху регионалните бюджети бяха подобрени, до края на годината се предвижда създаването на независима бюджетна институция, бяха приключени закъснелите плащания и бяха предприети мерки за предотвратяване на късни плащания, а в края на годината се очаква да бъде одобрен закон за премахване на индексиранието, с който ще бъде отменено индексиранието на публичните приходи и разходи спрямо инфлацията. От 2012 г. се приемат мерки за започване на пренасочването на относителната данъчна тежест към данъците върху потреблението и данъците за околната среда, за подобряване на спазването на данъчното законодателство и намаляване на склонността към данъчна задлъжнялост на физическите лица и предприятията. Необходими са обаче допълнителни усилия и през юли беше създадена независима експертна група, която да подготви общия преглед на данъчната система.

Финансов сектор: Програмата за финансовия сектор, която трябва да завърши през януари 2014 г., е в ход на изпълнение. Преструктурирането на банките, които са получили държавна помощ, напредва също добре, а спазването на изискванията за хоризонталните политики е почти приключило. По този начин рамката за управлението, регулирането и надзора на испанския банков сектор беше подсилена.

Растеж и конкурентоспособност: Слабости в бизнес средата като сегментиране на вътрешния пазар или пречки за навлизане на пазара в секторите на услугите възпрепятстват създаването на работни места. В Парламента беше внесено законодателно предложение за насърчаване на функционирането на испанския вътрешен пазар (Закон за гарантиране на единството на пазара). Водят се консултации по първия проект на закон за реформиране на професионалните услуги, но крайният срок за приключването им не се спазва. В неотдавнашния закон за предприемачеството са посочени подобрения на рамката за корпоративна несъстоятелност и по-гъвкави форми на дружества. От 2012 г. насам бяха предприети също така мерки за отваряне на търговията на дребно и за подобряване на ефективността на пазара на жилищата под наем. Като последващи действия на мерките, предприети през 2012 г., през юли 2013 г. органите предложиха законодателен пакет, насочен към преразглеждане на електроенергийния сектор и приключване на дългогодишния тарифен дефицит в сектора на електроенергията. Необходими са допълнителни усилия за справяне с проблемите пред конкуренцията в транспортния сектор. Испания предприе стъпки за реформиране на публичната си администрация: през февруари 2013 г. правителството представи проект на закон относно реформата на местната администрация (който предстои да бъде приет от Парламента преди края на 2013 г.) и започна работата по една по-широка реформа на публичната администрация.

Заетост и социални политики: Като се опира на предишни реформи от 2010 г. и 2011 г. по-цялостната реформа на пазара на труда от 2012 г. заедно със споразумението със социалните партньори от 2012 г. изглежда са създали условията за подобряване на устойчивостта на пазара на труда. Все още е твърде рано обаче да се оцени тяхното въздействие. Продължава работата за насърчаване на активните политики на пазара на труда, както и връзката им с пасивните политики. Въпреки това ефективното прилагане протича по-дълго от очакваното и координацията между центъра и автономните области все още представлява риск за ефективно постигане на резултати. В рамките на стратегията за предприемачеството и заетостта сред младите хора се предприемат мерки с цел подобряване на възможностите за заетост на младите хора. Понастоящем се провеждат също така реформи за подобряване на професионалното образование и обучение (ПОО). Досега бяха предприети само ограничени мерки за справяне с бедността и социалното приобщаване.

ФРАНЦИЯ

Публични финанси: Въпреки че Франция положи значителни усилия за консолидация, за да намали номиналния дефицит от 7,5 % от БВП през 2009 г. до 4,8 % през 2012 г., тя не коригира своя прекомерен дефицит през 2013 г. в резултат на по-лоши от очакваните икономически условия и поради това получи две допълнителни години от Съвета. Дали планираната реформа за децентрализация ще доведе до значителни спестявания за правителството като цяло остава неясно. От пенсионната реформа от 2013 г. се очаква да допринесе за дългосрочната устойчивост на пенсионната система, но тя може да остане недостатъчна в средносрочен план. Планираните мерки основно се фокусират върху приходната страна на бюджета, в частност върху увеличаването на социалните вноски, както за работещите, така и за работодателите. Пенсионната реформа от 2013 г. също така обхваща само общата схема и не успява в пълна степен да преразгледа специалните схеми.

Конкуренетоспособност и растеж: Бяха предприети някои мерки за да се увеличи ефективността на данъчната система чрез съкращаване на избрани данъчни разходи. Бяха приложени също мерки с цел да се намали склонността към задлъжнялост в корпоративното данъчно облагане. Установяването на междинна ставка на ДДС от 10 % през 2013 г. има за цел опростяване на данъчната система, но няма да намали недостатъците (напр. намалената ставка на ДДС в ресторантския бизнес). Франция предприе някои мерки за подкрепа на конкурентоспособността, в частност чрез въвеждането на данъчния кредит за конкурентоспособността и заетостта през 2013 г. Само ограничени мерки бяха предприети, за да се увеличи конкуренцията в регулираните сектори. В мрежовите индустрии Регламентът NOME ще намали бариерите за навлизане в енергийния сектор и се подготвя реформа, която има за цел увеличаване на ефективността на железопътната система.

Трудов пазар: Законът от юни 2013 г. за осигуряване на работни места е стъпка за подобряване на функционирането на трудовия пазар. В него по-специално фигурира слабият достъп до учене през целия живот. Бяха също предприети мерки за подкрепа на заетостта на по-възрастните работници и на младите хора, в частност чрез субсидирана трудова дейност и стажове, резултатът от това обаче в известна степен беше смесен. Най-новата във времето програма „Работни места за бъдещето“ ефективно подпомага перспективите за заетост на нискоквалифицираните млади хора, докато „Договорът на поколенията“ досега показва ограничени резултати. През 2012/13 г. беше предприета също реформа на публичната служба за заетост. Частично беше потърсено решение за сегментирането на трудовия пазар чрез повишаване на социалните вноски на работодателите по договорите с продължителност под три месеца, с цел да се намали делът на краткосрочните трудови договори. Дискреционните увеличения на минималната заплата са ограничени с цел да се запази конкурентоспособността, като се остави поле за действие на формулата за индексация на заплатите. Преговорите между социалните партньори относно системите за обезщетения при безработица ще започнат скоро. Като се има предвид нивото на безработицата, са необходими допълнителни структурни реформи за намаляване на разходите за труд.

ХЪРВАТИЯ

С оглед на своето присъединяване на 1 юли 2013 г. Хърватия участва в Европейския семестър за 2013 г. на доброволна и неформална основа, като изпрати икономическа програма през април 2013 г. В работния документ на службите на Комисията се съдържа качествена оценка на програмата, в която се заключава, че въпреки постигнатия напредък, остават много важни бюджетни и структурни предизвикателства. Не бяха включени специфични за отделната държава препоръки.

Публични финанси: През последните години бюджетната рамка в Хърватия беше реформирана с влизането в сила на три основни правни акта: i) Закона за бюджета (2009 г.), ii) Закона за данъчната отговорност (2011 г.), и iii) решението на правителството за създаване на комитета по фискалната политика (2011 г.). По отношение на приходите Хърватия предприе мерки за пренасочване на структурата на данъчното облагане от трудовите доходи към данъци, които са по-малко вредни за растежа, и за подобряване на спазването на данъчното законодателство чрез действия за борба с отклоняването от данъчното облагане и за подобряване на ефективността на данъчната администрация. По отношение на разходите са започнати мерки за извършване на преглед на ефективността и устойчивостта на разходите за социална защита и пенсии. Съгласно предоставените от органите данни дефицитът на консолидирания държавен бюджет на Хърватия е на ниво от 5,0 % от БВП през 2012 г. Държавният дефицит на касова основа през първите девет месеца на 2013 г. е достигнал близо 4,0 % от БВП, което е по-високо от планираното равнище за цялата година (3 %). Консолидираният брутен държавен дълг нарасна бързо от 2009 г. насам, достигайки 55,5 % през 2012 г. и според прогнозите още ще се повишава.

Растеж и конкурентоспособност: Ниското качество на бизнес средата и ниската ефективност на съдебната система, както и липсата на конкуренция в ключовите пазари, пречи на перспективите за растеж на хърватската икономика. През последните години Хърватия прие законодателни, институционални и практически мерки за намаляване на административната тежест и съживяване на инвестициите. Предприети бяха някои първи мерки за модернизирание на публичната администрация, подобряване на ефикасността на съдебната власт, както и за прилагане на механизми за превенция с цел борба с корупцията в публичния сектор, но са необходими допълнителни мерки за подобряване на административния и съдебния капацитет. Разходите за научни изследвания и развитие са ниски, към което се прибавя неефективната правна рамка. Новата стратегия за иновации и планираната стратегия за интелигентно специализиране са стъпки в правилната посока.

Заетост и социални политики: Потенциалът на хърватския пазар на труда не се използва пълноценно, като младите хора, дългосрочно безработните, възрастните хора и жените са в особено неблагоприятно положение. Обхватът на активните политически мерки на пазара на труда се подобри в последно време, но ефективността на мерките предстои да бъде оценена. Също така за да подобри слабите резултати на пазара на труда, Хърватия прие първите изменения на Закона за труда, частично насочени към законодателството за защита на заетостта. Втората фаза на измененията на Закона за труда, в която се очакват повече значителни промени в законодателството за защита на

заетостта, е в процес на подготовка, като и широкомащабната реформа на пенсионната система. Социалното положение се влошава, като една трета от населението е изложено на риск от бедност. Остава потенциал за подобряване на ефективността на системата за социални помощи и за преодоляване на съществуващите възпиращи фактори за започване на работа сред някои групи от населението. Стратегията за социалните помощи за периода 2011—2016 г. и новият закон за социалните помощи предоставят широка основа за реформа на системата; въпреки това въздействието на мерките ще зависи от тяхното действително прилагане.

ИТАЛИЯ

Публични финанси: Усилията за фискална консолидация след 2011 г. доведоха до корекция на прекомерния дефицит. При все това, публичният дълг остава основно бреме. Поради това в оправдан детайлен мониторинг на бюджетните развития, за да се гарантира стриктното спазване на Пакта за стабилност и растеж. Реформата на данъчната система остава частична. Данъкът върху основните жилища беше намален наполовина през 2013 г. и следва да бъдат заменен с нов местен данък върху услугите от 2014 г. нататък. Правилното оформяне на този нов данък и преразглеждането на кадастралните стойности ще бъдат от ключово значение за справедливостта при данъчното облагане на недвижимата собственост и за ефективността на данъчната система. Въпреки предишните действия и действията, обявени през 2014 г., данъчното облагане на труда и капитала остава високо в Италия.

Финансов сектор: За да се засили италианския банков сектор националната банка на Италия извърши целенасочен анализ на качеството на активите, което е положителна стъпка въпреки ограничения брой на банките, включени в извадката. Освен това бяха предложени по-високи отчисления за корпоративния дялов капитал, за да се диверсифицира достъпът на дружествата до финансиране. При все това подобренията в корпоративното управление на банките остават ограничени.

Растеж и конкурентоспособност Бяха предприети някои мерки за намаляване на административното бреме, за опростяване на законодателството и за подобряване на бизнес средата. Бяха също така предприети действия за насърчаване на ефективността на системата на правосъдието и за подобряване управлението на фондовете на ЕС, което обаче изисква последващи законодателни действия и има нужда от допълнително развитие. Бяха въведени някои реформи за насърчаване на конкуренцията на пазарите на услуги, но съществуват рискове относно тяхното прилагане, по-специално във връзка с професионалните услуги. Необходими са последващи действия за разпределение чрез търгове на публичните местни услуги след отмяната от Конституционния съд през 2012 г. на разпоредбите, предвиждащи отварянето на пазара. Относно мрежовите индустрии продължава прилагането на мерките с цел подобряване на условията за достъп до пазара, в частност в газовия и транспортния сектор, но цените на енергията остават много високи и модернизиранието на инфраструктурите в страната продължава да бъде предизвикателство.

Заетост и социални политики: Сковаността и сегментирането са структурните черти на италианския трудов пазар. За справяне с тези предизвикателства през 2012 г. беше приета реформа, включваща ограничения за нетипични контакти, нови правила за уволнение и интегрирана схема за обезщетения при безработица. При все това прилагането е бавно, например относно модернизацията на публичните служби по заетостта. Споразумение за по-добро приравняване на заплатите към производителността беше постигнато през 2012 г. , което бе подкрепено с данъчни облекчения, като по този въпрос са нужни последващи действия по места. Младежката и женската безработица остават проблеми, пораждащи силна загриженост. Мерки, насочени предимно към младежта, бяха предприети на няколко етапа, за последно през август 2013 г., като тези мерки трябва да бъдат незабавно приложени.

Предизвикателствата, свързани с образованието, също така остават значителни (напр. най-нисък процент на завършилите висше образование в ЕС и 24 %-ов дял на неработещите, неучещите и необучаващите се млади хора) и поради това са необходими спешни подобрения. За да се насочват по-добре помощите, предназначени за справяне с бедността и социалното изключване, през август 2013 г. бе предприета важна стъпка, а именно да се разшири съществуващата социална карта, така че да включва всички южни региони. При все това, финансирането ще зависи от препрограмирането на националните вноски в структурните фондове на ЕС.

Кипър

Публични финанси: Кипър в момента извършва мащабна бюджетна консолидация. Корекцията за годините 2013—2014 г. е уравнивесена до голяма степен между разходите и приходите. Що се отнася до разходите, реформата от 2013 г. е в процес на прилагане, като се състои от увеличаване на пенсионната възраст, възпиращи фактори за ранно пенсиониране и намаляване на размера на обезщетенията. Предприети бяха действия за засилване на устойчивостта на структурата на финансиране и до края на 2015 г. се очаква да бъде въведена национална здравна система. Относно управлението на публичните финанси (УПФ) до края на декември 2013 г. се предвижда приемането на всеобхватен закон, който да предоставя правна основа за принципите на добро УПФ, определящи основните процеси, роли и отговорности в целия годишен бюджетен цикъл. Що се отнася до приходите, в ход са реформи на данъчните приходи и на публичната администрация, които са насочени към подобряване спазването на данъчното законодателство, борбата с отклоняването от данъчното облагане и по-голямата ефективност на публичния сектор при изпълнението на неговите задачи, включително като се улесни преразпределянето на ресурсите на публичния сектор за областите, които са най-засегнати от икономическата криза.

Финансов сектор: На фона на рязкото влошаване на доверието в банковия сектор бяха приети реформи с оглед на реструктуриране и съкращаване на размера на финансовите институции и засилване на надзора. По-специално Централната банка на Кипър бе определена за единен оздравителен орган, а Bank of Cyprus бе рекапитализирана и изведена от процедурата по оздравяване. Органите започнаха изпълнението на стратегията за реструктуриране на кооперативните кредитни институции и първите сливания бяха осъществени. Завършен бе работен план за интегрирането на надзора на кооперативните кредитни институции в Централната банка на Кипър. Постепенното отслабване на административните ограничения и контрола върху капитала продължи в съответствие с пътната карта, договорена с партньорите по програмата.

Растеж и конкурентоспособност: Транспонирането на третия енергиен пакет, подготовката на стратегия за сектора на енергетиката, привеждането в съответствие на законодателството с Директивата за услугите, както и усилията за либерализация на регулираните професии, са сред насърчаващите растежа мерки, предприети/предвидени от страна на Кипър. При все това още има възможност за допълнителни мерки в транспортния сектор, а именно с цел подобряване на енергийната ефективност и за насърчаване на инвестициите на частния сектор в научноизследователска и развойна дейност.

Заетост и социални политики: След устойчивото свиване на заетостта от 2009 г. насам и рязкото нарастване на безработицата, Кипър предприе действия, ориентирани към дългосрочно безработните и безработните младежи и към усъвършенстване на уменията чрез създаване на следгимназиални институции, въвеждане на нова модерна схема за професионални стажове и система за професионални квалификации. Необходими са обаче допълнителни усилия за справяне с високото равнище на безработицата сред младите хора и подобряване на адаптирането на уменията към

потребностите на пазара на труда. Кипър също реформира своята система за индексиране на заплатите в публичния сектор, последвана и от частния сектор, и реформира социалното подпомагане, за да се подобри защитата на уязвимите групи и да се гарантира подходящ баланс между социалните придобивки и стимулите за започване на работа.

ЛАТВИЯ

Публични финанси: Всеобхватната фискална консолидация и по-високата ефективност на публичните разходи, постигната по време на програмата за макроикономическо приспособяване, позволиха на Латвия да намали държавния дефицит от 8,1 % от БВП през 2010 г. до 1,3 % през 2012 г. и да достигне своята средносрочна бюджетна цел (СБЦ) през 2012 г. Процедурата при прекомерен дефицит за Латвия бе отменена през юни 2013 г. Бюджетът за 2014 г. е първият, приложен въз основа на новия Закон за фискалната дисциплина. Парламентът прие данъчни мерки относно необлагаемия таван при данъка върху личните доходи (общо и за лицата на чужда издръжка и екологичните такси).

Финансов сектор: На път е приватизацията на няколко банки след финансовата криза и финансовият надзор бе засилен, за да се запази стабилността на сектора. При все че са налице специфични регулаторни мерки и внимателен мониторинг на депозитите на чуждестранни лица, важна е продължаващата бдителност.

Растеж и конкурентоспособност Предложени са амбициозни реформи в образователния и научния сектор, които включват промени в управлението на висшите учебни заведения, насърчаването на интернационализирането на висшето образование и науката и въвеждането на модел за финансиране, при който се възнагражда качеството, комбиниран с увеличено национално финансиране на висшето образование. При все това, тяхното прилагане не е напреднало и реформите на акредитацията на учебните области не бяха продължени. Латвия предприе значителни мерки за намаляване на неефективността в системата на гражданското правосъдие, които имат негативно въздействие върху бизнес средата. Предприетите мерки включват реорганизация на съда, няколко реформи на гражданските процедури, на прилагането на решения на основата на ИКТ и увеличаване на прозрачността чрез публикуване на решенията на съда. Законът за посредничеството и модификациите на законите за несъстоятелността са в процес на обсъждане. В областта на енергетиката, пазарът за електроенергия е либерализиран и бяха приложени някои мерки за подобряване на енергийните мрежови връзки. При все това са необходими допълнителни усилия относно инфраструктурата и пазарите на газта, особено за да се гарантира добре регулиран достъп на трети страни до транспортната мрежа и съхранението. Относно енергийната ефективност бе постигнат известен напредък.

Заетост и социални политики: Латвия намали данъчното облагане на труда и през периода 2014—2015 г. са планирани допълнителни стъпки за още по-голямо намаление. Латвия увеличи обхвата на активната политика по заетостта (АПЗ), разработи нови мерки на АПЗ и модернизира училищата за ПОО. В процес на подготовка е схема „Гаранция за младежта“. Предишното решение на Латвия за намаление на нивото на гарантираният минимален доход (ГМД) и премахване на централното финансиране от правителството бяха в противоречие със специфичните за страната препоръки. При все това продължава, макар и бавно, работата по реформата на социалното подпомагане за подобряване на обхвата и адекватността на социалното подпомагане. Други мерки за справяне с бедността и социалното изключване включват увеличение на минималната заплата, специални социални услуги за хората с увреждания и подпомагане на децата с увреждания. Относно бедността сред децата, която е една от най-високите в Европа, Латвия значително увеличи броя на семейните помощи през 2013 г. и са предвидени допълнителни увеличения през 2014 г.

ЛИТВА

Публични финанси: През последните три години икономическият растеж е сред най-високите в ЕС, което помогна за намаляването на бюджетния дефицит. През юни 2013 г. процедурата при прекомерния дефицит бе отменена. Въпреки че е видима продължаваща низходяща тенденция при структурния дефицит, напредъкът за постигане на СБЦ е под минимално изискваният и усилията следва да бъдат увеличени занапред. Въпреки че бяха предприети някои мерки, по-специално при данъчното облагане на собствеността, като цяло през 2012—2013 г. не бе постигнат съществен напредък относно данъчното облагане. Като се има предвид, че Литва има най-ниското съотношение между данъци и БВП в ЕС, има възможност за увеличаване на приходите. Преразглеждането на данъчната система през 2013 г. бе ограничено по обхват, а ефектът от разширената стратегия за подобряване на изпълнението на данъчните задължения може да бъде очакван по-скоро в средносрочен план. Приемането на закони за фискална стабилност бе отложено и са необходими допълнителни действия за засилване на фискалната рамка. Постепенното увеличение на пенсионната възраст бе прието през 2011 г. Правни изменения на схемите за допълнителни пенсионни спестявания бяха приети в края на 2012 г. При все това все още не е въведено законодателство за една по-всеобхватна реформа на пенсионната система и мерки за гарантиране на по-дълъг трудов живот.

Растеж и конкурентоспособност Литва подобри своята конкурентоспособност през последните години поради устойчивото намаление на заплатите и подобренията в неценовата конкурентоспособност. При все това, все още има голям потенциал за наваксване относно научните изследвания и иновациите и постиженията в областта на образованието. Освен това, реформите в енергийния сектор (Литва една от икономиките на ЕС с най-висок енергиен и въглероден интензитет) трябва да намалят силната зависимост от енергийния внос. Относно енергийните мрежи бяха предприети известни стъпки, но нивото на прилагането им остава много ниско. Във връзка с енергийната ефективност на сградите Литва премахна през 2013 г. правните пречки за предоставянето на специфични заеми за определени категории собственици. Въпреки че това е стъпка в правилната посока, конкретното въздействие на тези мерки все още предстои да бъде оценено. Правителството въведе регулаторна рамка за реформа на държавните предприятия и значително подобри прозрачността. Предизвикателството сега е да се гарантира прилагането на всички елементи на реформата.

Заетост и социални политики: Ситуацията на трудовия пазар в Литва се подобри допълнително, но нивата на младежката и дългосрочната безработица са предмет на сериозна загриженост. Съществува нарастваща липса на квалифицирана работна ръка. Правителството предприе редица стъпки за справяне с младежката безработица с известни положителни резултати и схема „Гаранция за младежта“ е в процес на подготовка. При все това, мерките на АПЗ все още не са насочени така, че да обхващат по-добре нискоквалифицираните работници и тези, които са извън трудовия пазар. Насърчаването на стажуването в училищата за ПОО остава недостатъчно. Законодателството за защита на заетостта остава ограничително: промените в Трудовия кодекс бяха ограничени и не ще имат съществено въздействие. Бяха предприети първоначални реформи за подкрепа на либерализацията на срочните договори в

частния сектора, но те не са достатъчни поради ограничения период и обхват. Прилагането на мерките на реформата за парично социално подпомагане беше стартирано с цел подобряване на целенасочеността. Увеличението в общата минимална заплата трябва да подобри процента на бедността сред работещите и може да намали общата бедност. Въпреки това тези мерки не изглеждат достатъчни за справяне с бедността и социалното изключване.

ЛЮКСЕМБУРГ

Публични финанси: Люксембург напредна по отношение на бюджетната си консолидация за постигането на средносрочната си цел. Необходими са обаче допълнителни усилия за гарантиране на дългосрочната устойчивост на публичните финанси. Беше изготвен проект на закон, с който да бъде въведена средносрочна бюджетна рамка, но неговото приемане беше отложено. Приетата през декември 2012 г. реформа на пенсионната система може да се разглежда единствено като първа стъпка в правилната посока за осигуряване на устойчивостта на публичните финанси в дългосрочен план. Необходими са допълнителни мерки, включително такива, свързани с дългосрочните медицински грижи. Люксембург все още не е предприел мерки за разширяване на прилагането на стандартна ставка за ДДС, което ще спомогне за увеличаване на приходите от потреблението.

Растеж и конкурентоспособност: В Люксембург номиналните разходи за единица труд се увеличиха с почти 16 % между 2008 и 2012 г., което е два пъти по-бързо в сравнение със съседните държави. Мерките, предприети от Люксембург, за подобряване на системата за определяне на заплатите обаче бяха само частични и временни. Люксембург положи усилия за разнообразяване на структурата на икономиката, която зависи в много голяма степен от финансовия сектор (около 30 % от общата добавена стойност). Необходими са обаче допълнителни усилия, по-специално за справяне с настоящите слабости в системата за научни изследвания и иновации на Люксембург. Благодарение на неотдавна приетото законодателство значително беше намалена регулаторната тежест, свързана с професионални услуги, а достъпът до доставчици на услуги беше улеснен. Склонността към задлъжнялост на корпоративното данъчно облагане най-вероятно е допринесло за високото ниво на задлъжнялост в дружествата, но все още не са предприети мерки за преодоляването на това. Люксембург не е на път да постигне своята цел по отношение на парниковите газове и са необходими допълнителни усилия за отстраняване на отрицателните вторични ефекти, дължащи се на ниските акцизи върху енергийните продукти, използвани за транспорт, и за подобряване на системата за обществен транспорт.

Заетост и социални политики: Образователната система на Люксембург е изправена пред конкретни трудности, дължащи се на нуждите от многоезично образование, високия процент хора с емигрантски произход (43,1 %) и специфичните умения, необходими за един силно специализиран пазар на труда с преобладаващ финансов сектор. Положението на мигрантите и младите хора с ниска квалификация продължава да бъде трудно. Люксембург предприе мерки, включително създаване на център за професионална ориентация, обсерватория по заетостта, т. нар. инициативи за „пригодност за заетост“ и „гаранция за младежта“, които са стъпки в правилната посока. Засега обаче изпълнението продължава да бъде частично. Понастоящем тече подготовката на реформата на системата за средно образование. С оглед на ниския процент на заетост на по-възрастните работници бяха въведени финансови стимули посредством пенсионната реформа с цел удължаване на професионалната кариера.

УНГАРИЯ

Публични финанси: Унгарската процедура при прекомерен дефицит бе отменена през юни 2013 г. след което органите, общо взето, приеха леко по-експанзионистична фискална политика. Бюджетната прогноза на Комисията за 2014 г. точно съвпада с определената в Договора референтна стойност (3 % от БВП) със значими рискове за увеличение на дефицита. В допълнение към това последните решения относно фискалната политика не показват тенденция към една по-ориентирана към растеж фискална стратегия. Относно засилването на фискалното управление бяха взети някои мерки, но са необходими допълнителни усилия.

Финансов сектор: Предоставянето на кредити за МСП нарасна и експозицията на сектора на заеми в чуждестранна валута намаля благодарение на прилагането на схемата за финансиране за растеж (FGS) на Централната банка на Унгария. При все това, тази схема може да има значителни фискални разходи в средносрочен план. Специфичните за финансовия сектор данъци в действителност се увеличиха отново през 2013 г. В допълнение правителството понастоящем планира нова схема за подпомагане на ипотеките на домакинствата в чуждестранна валута и асоциираните разходи биха могли допълнително да намалят предлагането на кредити от банките. Надзорният орган бе преобразуван чрез сливане в Magyar Nemzeti Bank's (MNB), което трябва да увеличи неговите правомощия за намеса в спешни ситуации и интеграцията на макро- и микропруденциалните инструменти. Що се отнася до изчистването на портфолиото, не бяха предприети нови стъпки, като в същото време делът на необслужваните заеми в балансовите отчети на банковия сектор остава доста висок (близо до 20 %) в допълнение към високия дял на реструктурираните заеми.

Растеж и конкурентоспособност Икономическият растеж на Унгария е по-нисък, отколкото на държавите от региона (Полша, Чехия, Словакия) поради намаляването на задлъжнялостта в задлъжнелите сектори и влошаването на бизнес средата. Вторият от тези фактори е до голяма степен обусловен от липсата на предвидимост, от изкривяващите въздействия на правителствените политики, които наложиха нарастващ брой ограничения върху инвеститорите, и от качеството на корпоративното данъчно облагане, по-специално във финансовия сектор. Досега не бяха предприети мерки във връзка с препоръките, свързани с бизнес средата.

Заетост и социални политики: Показателите на трудовия пазар изостават от средните стойности за ЕС и като цяло нивото на заетостта е ниско. Младежката и дългосрочната безработица са основен източник на загриженост. Схемата „Гаранция за младежта“ е в процес на подготовка. Широкомасштабните програми за обществена заетост, въведени от правителството през 2011 г., помогнаха за ограничаване на безработицата, но техните дългосрочни въздействия върху пригодността за заетост все още трябва да бъдат доказани. Планираният елемент за активиране е насочен в правилната посока, но все още остава еднократна мярка. Въздействието на програмите за учене през целия живот все още предстои да бъде видно. Стратегиите относно ранното напускане на училището, ученето през целия живот и образованието все още са в процес на подготовка. Правителството въведе целенасочени намаления на социалните вноски с цел да се увеличи търсенето на работна ръка на отворения пазар на труда, при все това

ефектът от тази мярка все още не е осезаем. Въпреки скромното увеличение на общата активна работна сила, бедността и социалното изключване се увеличават и голям брой хора са изправени пред сериозни материални лишения. Тези явления се влошават от намаление на продължителността и размера на обезщетенията за безработица и поради това на паричните помощи за социално подпомагане посредством ограниченията на критериите за допустимост.

МАЛТА

Публични финанси: Малта планира да сведе своя консолидиран държавен дефицит до 2,7 % от БВП, през 2013 г., но в есенната прогноза на Комисията се предвижда той да бъде 3,4 % от БВП. Малта обяви мерки за подобряване на спазването на данъчното законодателство и засилване на борбата с отклонението от данъчно облагане, но тяхното изпълнение все още е в ход. Склонността към задлъжнялост в корпоративното данъчно облагане все още престои да бъде преодоляна. До края на годината се очаква реформа на бюджетната рамка. Устойчивостта на публичните финанси на Малта в дългосрочен план продължава да бъде предизвикателство, тъй като предвиденото нарастване на свързаните със застаряването на населението разходи остава доста над средното за ЕС равнище. По отношение на реформата на пенсионната система продължаващото в момента увеличаване на пенсионната възраст е твърде бавно и не е обвързано с очакваната продължителност на живота. Малта планира да компенсира това в краткосрочен до средносрочен план чрез други мерки, например чрез повишаване на нивото на заетост на жените и на по-възрастните работници (до края на годината се очаква стратегия за активно остаряване), но липсват решения в дългосрочен план. Разходите за здравеопазване затрудняват още повече положението. Органите въвеждат редица мерки за подобряване на целесъобразността на системата, но финансовото им въздействие не е ясно.

Финансов сектор: Органите планират да преразгледат двете наредби за банкирането, които се отнасят до обезпечаването срещу загуби по кредити и риска от концентрация. Тези две наредби все още са в процес на обсъждане и първоначално определеният краен срок не беше спазен. За подобряване на надзора органите създадоха Съвместен съвет за финансова стабилност и предложиха изменение на Закона за Централната банка на Малта.

Растеж и конкурентоспособност: Разработват се планове за диверсификация на енергийните доставки чрез превръщането на настоящите захранвани с мазут централи в газови централи и изграждането на нова електроцентрала с втечен природен газ. В допълнение в момента се изгражда електроенергийна връзка с Италия, но нейното приключване се забави. По отношение на възобновяемите енергийни източници бяха създадени схеми за подпомагане, но бяха отчетени проблеми във връзка с разработването на важни планирани вятърни централи. Бяха изпълнени някои ограничени мерки за преодоляване на слабостите в транспортния сектор, но използването на обществения транспорт, както е предвидено в реформата, е слабо. По принцип изглежда са необходими допълнителни усилия по отношение на енергийната ефективност. Малта въвежда рамка за електронни обществени поръчки с цел подобряване на ефективността в областта на обществените поръчки, а през 2013 г. започна реформа на съдебната система.

Заетост и социални политики: Макар и все още много нисък процентът на заетост на жените нараства. От 2011 г. насам се въведоха мерки (напр. отваряне на обществени и частни центрове за гледане на деца и за следучилищни занимания), но техният обхват и достъпност продължават да бъдат недостатъчни. Продължителността на отпуска по майчинство беше удължена и бяха въведени нови данъчни стимули във връзка с

облагането на доходите на работещи родители. Процентът на рано напусналите училище продължава да бъде висок, но бяха въведени мерки за решаване на проблема. Планирани са мерки, насочени към грамотността, ученето през целия живот и реинтеграция на търсещите работа и на неактивните лица на пазара на труда, като те допълват текущите реформи на схемата за професионални стажове. Специфичните характеристики на механизма на Малта за корекция на разходите за издръжка на живота смекчават отрицателните му въздействия. Малта обаче е насърчена да следи отблизо неговото въздействие и да има готовност да го реформира, ако е необходимо.

НИДЕРЛАНДИЯ

Публични финанси: От 2009 г. Нидерландия има прекомерен бюджетен дефицит, което се дължи освен друго и на слабото развитие на икономиката. Съгласно есенната прогноза на Комисията от 2013 г. икономиката се е свила с 1,2 % през 2012 г. и се очаква да се свие с 1 % през 2013 г., преди да нарасне слабо през 2014 г. В Нидерландия бяха приети пенсионни реформи от първия стълб. Предстои все още приемането на реформите от втория стълб и реформите в сектора на дългосрочните грижи. Може да се очаква, че мерките, целящи подобряването на функционирането на пенсионните фондове, ще доведат до намаляване на данъчните субсидии за системата, като същевременно ще бъде подпомогната пригодността за заетост на по-възрастните работници.

Финансов сектор: С оглед на значителни структурни нарушения на нидерландския жилищен пазар както в сектора на собствените жилища, така и на тези под наем, са необходими по-нататъшни реформи с цел ограничаване на разпространението на проблема в икономиката като цяло, което ще възпре процеса на възстановяване. От април 2012 г. досега бяха изпълнени серия от мерки. Някои от тях се отнасят до адаптиране на данъчното облагане на жилищното финансиране. Постепенното преминаване към ограничаване на данъчното приспадане на лихвите по ипотечни кредити и към увеличаване на стимулите за амортизации е полезно, но постепенното въвеждане на тази мярка е твърде бавно. Неотдавнашното въвеждане на диференциране на наемите в сектора на социалното жилищно настаняване въз основа на доходите представлява стъпка в правилната посока, но въздействието му все още трябва да бъде оценено.

Растеж и конкурентоспособност: Бяха предприети структурни реформи, но от 2012 г. насам инерцията за така необходимите реформи изглежда отмина. В трудни икономически времена в съчетание с нарастваща безработица са необходими нови усилия за подобряване на потенциала за растеж на нидерландската икономика. Нидерландия подобри своите резултати в сравнителния анализ на иновациите в Съюза за 2013 г., с което страната попадна в групата на „иновационните последователи“ с резултати над средното равнище. Обявените няколко мерки се прилагат и се считат за стъпки в правилната посока. Вследствие на това за 2013 г. отпадна препоръката относно конкурентоспособността и научните изследвания и развойната дейност. Въпреки че държавните средства за образованието изглежда не са предмет на бюджетни съкращения, безусловното финансиране на фундаменталните изследвания е поставено под натиск. През 2012 и 2013 г. бяха предприети мерки за подобряване на бизнес средата, но са налице възможности за по-нататъшно подобряване в някои области.

Заетост и социални политики: В последно време положението с пазара на труда в Нидерландия се влоши. Мерките за повишаване на участието на пазара на труда включват по-големи данъчни кредити върху труда и постепенно намаляване на възпиращите фактори от данъчно естество за вторите работещи лица в домакинството. Освен това беше предвидено повишаване на географската мобилност на работната сила чрез преразглеждане на законодателството за защита на заетостта и продължителността

на предоставянето на обезщетения при безработица, но също така и мерки за изпълнение с цел включване на конкретни групи в пазара на труда. В края на 2012 г. правителството предложи няколко реформи в областта на социално-икономическите политики. Предвидените мерки относно схемата за обезщетения при безработица, защитата на труда/законовата уредба за уволненията и новия закон за участието все още предстои да бъдат приложени. Предвидено е обаче въвеждането на мерките да стане бавно. Необходими за допълнителни мерки с цел подобряване на функционирането на пазара на труда.

АВСТРИЯ

Публични финанси: Австрия успешно съкрати общия си държавен дефицит и работи за постигането на средносрочната бюджетна цел (СБЦ), докато годишната структурна корекция трябва да бъде увеличена. Припокриващите се отговорности на федералното, регионалното и местното ниво, както и несъответствията между отговорностите за финансиране и за разходване представляват предизвикателства, които трябва да бъдат разрешени. Всъщност тази ситуация може да изложи на риск провеждането на някои текущи реформи, като целевата система за разходите в здравеопазването.

Финансов сектор: В момента се извършва реструктуриране на (частично) национализираните банки, но са необходими допълнителни действия, а бюджетните рискове трябва да се следят отблизо.

Растеж и конкурентоспособност: Нужни са още усилия за стимулиране на конкуренцията и за предоставяне на услуги, включително като се премахнат прекомерните бариери за доставчиците на услуги и като се прецени дали съществуващите ограничения в регулираните професии са оправдани от общия интерес. В момента се провежда реформа на законодателството в областта на конкуренцията, но остават опасения относно твърде ограниченото разпределение на ресурси за федералния орган за защита на конкуренцията. Освен това въпреки че от 2012 г. насам Австрия предостави допълнителни бюджетни ресурси, тя още не е предприела всички мерки, необходими за да се гарантира, че нарастващият брой студенти имат достъп до висококачествено, адаптирано обучение и че студентите действително завършват образованието си.

Заетост и социални политики: Австрия предприе мерки за засилване в средносрочен план на участието на по-възрастните хора на пазара на труда и за ограничаване на ранното излизане от активна заетост. Прилагането на тези мерки и тяхната ефективност ще изисква строг мониторинг. Не са предприети мерки за уеднаквяване на законната възраст за пенсиониране за жените и мъжете. Тежестта на ефективните данъци и социалноосигурителните вноски върху трудовите доходи остава голяма и не са предприети мерки за прехвърляне на данъчното облагане от по-ниските трудовите доходи към данъчни основи, които имат по-слабо отрицателно въздействие върху растежа. Предприети бяха някои мерки за увеличаване на участието на жените на трудовия пазар. Услугите за детски и дълготрайни грижи бяха разширени до известна степен, въпреки че бюджетното разпределение не изглежда да е достатъчно амбициозно, за да се покрие увеличаващото се търсене. Предприети бяха някои мерки във връзка с участието на трудовия пазар на лица с емигрантски произход, като стратегията за усвояване на езика, и във връзка с подобряването на образователните резултати, особено на младите хора в неравностойно положение. Напредъкът е бавен и ефективността на тези мерки изисква строг мониторинг.

ПОЛША

Публични финанси: С оглед на спазването на препоръката в рамките на Пакта за стабилност и растеж за постигане на дефицит от 3 % от БВП през 2014 г. Полша представи още бюджетни мерки, които са свързани най-вече с пенсионната система, бюджетната рамка, спазването на данъчното законодателство, както и мерки за данъчните приходи. Полша не сведе до минимум съкращенията на благоприятстващите растежа разходи, като значителната част от усилията за намаляване на дефицита дойдоха от намаляване на инвестициите през последните години. Беше приета реформа на бюджетните правила, но все още не е приложена. Неспазването на данъчното законодателство продължава да бъде проблем. От началото на 2013 г. Полша постепенно увеличи законоустановената пенсионна възраст на 67 години. От друга страна специалната схема за социална сигурност за земеделските производители и специалната пенсионна система за миньорите не бяха реформирани. По отношение на ефективността на разходите в сектора на здравеопазването Полша обяви някои мерки, свързани с управлението на националния здравен фонд. В проект на наредба за социалните грижи бяха предвидени също така някои мерки за подобряване на насочеността на социалните политики. Въздействието им обаче все още трябва да бъде оценено въз основа на окончателните правни разпоредби.

Растеж и конкурентоспособност: Реформата в областта на науките и висшето образование представлява стъпка в правилната посока, но постиженията на полските предприятия в областта на иновациите продължават да бъдат ниски. Предприетите досега мерки за увеличаване на инвестициите на бизнеса в научноизследователска и развойна дейност и вътрешните иновации не доведоха до осезаемо подобряване, а публичните инструменти за подпомагане на иновациите не са добре насочени. Слабо се използват ефикасни инструменти като съществуващи данъчни стимули и не се проучват подобрения или алтернативни данъчни схеми. Повечето от мерките в енергийния сектор са само в подготвителна фаза. В сектора на електричеството и в газовия сектор обаче бяха направени някои усилия със започването на някои проекти за развитие и обновяване на електрическата мрежа и създаването през 2012 г. на платформа за търговия с природен газ. По отношение на енергийната ефективност правителството модернизира обществените сгради. Въпреки някои усилия повечето железопътни инвестиционни проекти се отлагат, докато железопътният регулаторен орган получи допълнителни правомощия. Полша изготви сериозна програма за реформи с цел премахване или намаляване на изискванията за квалификация за 230 професии, като първата част от законодателните промени вече влезе в сила. Полша все още не е предприела действия, с които да изпълни пряко препоръките, свързани с управлението на отпадъците и на водите, както и с разширяването на покритието с ширококолентов достъп.

Заетост и социални политики: Бяха положени някои усилия за намаляване на младежката безработица. Правителството въведе няколко реформи в областта на образованието и обучението. Подготвят се допълнителни мерки за подобряване на насочеността на политиката за заетостта, по-специално във връзка с младежта. През септември 2013 г. беше приета стратегия за учене през целия живот. Необходими са обаче допълнителни усилия за подобряване на достъпа до стажове и учене в процеса на

работа. Полша предприе само по-незначителни стъпки за намаляване на сегментацията на пазара на труда и бедността сред работещите. Бяха открити допълнителни места в детските заведения, но предлагането на детски градини продължава да е много слабо, което пречи за съществено увеличаване на броя на жените на пазара на труда. Все още предстои въвеждането на постоянна и надеждна реформа на системата за социална сигурност за земеделските производители KRUS.

ПОРТУГАЛИЯ

Публични финанси: През последните три години беше постигнат напредък по отношение на бюджетната консолидация с около 5,1 % от БВП. Съгласно тазгодишната есенна прогноза на Комисията през 2013 г. дефицитът на сектор „Държавно управление“ се очаква да бъде 5,95 % от БВП. Правителството потвърди своята цел по отношение на дефицит от 4 % от БВП за 2014 г., което ще бъде подкрепено с постоянни мерки за консолидация. През 2013 г. бюджетната консолидация включва увеличаване на данъчното облагане на доходите на физическите лица и недвижимата собственост и концентриране в началото на периода на някои мерки, предвидени в прегледа на публичните разходи. Вследствие на решения на Конституционния съд отменените през 2012 г. премии за работещите в публичния сектор бяха възстановени през 2013 г. Реформите в публичния сектор продължават да подсилват публичното финансово управление, борбата с отклонението от данъчно облагане, реструктурирането на държавни предприятия и намаляването на разходите за публично-частни партньорства.

Финансов сектор: От началото на програмата за икономически реформи португалските банки значително подобриха капиталовото си съотношение, и благодарение на по-балансирана структура на фондовете и налична ликвидност те са в добра позиция да се справят с кратки периоди на несигурност и потенциално влошаване на качеството на активите в бъдеще. Във финансовия сектор продължи свиването на кредитите с ускорен темп на фона на ниско кредитно търсене и в края на второто тримесечие на 2013 г. достигна съотношение на кредитите спрямо депозитите от 122 %. Прилагат се мерки за осигуряване на целесъобразно финансиране на жизнеспособни малки и средни предприятия, включително инициативи за насърчаване на диверсификацията на източниците на финансиране.

Растеж и конкурентоспособност: Постигнат е значителен напредък по програмата за икономически реформи, както и съдебната система, мрежовите индустрии, жилищното настаняване, услугите и регулираните професии. Макар и с някои закъснения бе постигнат напредък по отношение на намаляването на пречките пред извършването на стопанска дейност чрез намаляване на административните пречки и лицензионните процедури. Необходим е допълнителен напредък, за да може транспортният сектор да стане по-устойчив и отворен за конкуренция, особено в пристанищния сектор. Бяха приети някои важни мерки за подобряване на ликвидността в стопанския сектор, по-специално на малките и средните предприятия (МСП).

Заетост и социални политики: От началото на икономическата криза заетостта намаля значително, като равнището на заетост спадна от 73,1 % през 2008 г. на 66,5 % през 2012 г. Макар наскоро положението на пазара на труда да се подобри, равнището на безработица продължава да е високо, особено сред младите хора. Като част от дългосрочната стратегия за създаване на работни места бяха изпълнени следните реформи: правилата за колективно договаряне станаха по-гъвкави, значително бяха намалени обезщетенията при прекратяване на трудов договор и обезщетенията при безработица с цел повишаване на стимулите за връщане на пазара на труда, бяха променени условията за работното време, а активната политика по заетостта и професионалното образование и обучение бяха реформирани с цел намаляване на несъответствията между търсените и предлаганите умения. В областта на образованието бяха приети също така важни мерки.

РУМЪНИЯ

Публични финанси: През юни 2013 г. приключи процедурата при прекомерен дефицит по отношение на Румъния. Беше подоброено бюджетното управление чрез закона за бюджетната отговорност, създаването на бюджетен съвет, пенсионната реформа и мерките за подобряване на бюджетния процес. Просрочените задължения от страна на правителството обаче и фискалната устойчивост и ефективност на системата на здравеопазването продължават да представляват проблем. Допълнителна трудност представлява ниската степен на спазване на данъчното законодателство, което води до значителни загуби на приходи, по-специално в областите на ДДС и данъчното облагане на труда.

Финансов сектор: За укрепването на финансовия сектор бяха предприети серия от мерки: рамката за възстановяване и оздравяване на банките беше подобрена, а фондовете за гарантиране на влоговете бяха подсилени, бяха въведени международни стандарти за докладване за целия банков сектор и бяха приети мерки за допълнително възпиране на нехеджираното кредитиране в чужда валута на потребителите и МСП. На продължаващото влошаване на качеството на активите беше отговорено с нови мерки.

Растеж и конкурентоспособност: Румъния е изправена пред сериозни трудности по отношение на конкурентоспособността: голям брой отрасли с ниско и средно технологично ниво, слаби публични и частни инвестиции в научни изследвания и развойна дейност, слаба производителност в индустрията и услугите и трудности за растежа на предприятията. В момента се разработва национална стратегия за конкурентоспособността, която ще включва всички тези области на политиката. Преструктурирането на държавните предприятия и подобряването на тяхното управление и резултати, по-специално по отношение на транспортния и енергийния сектор, се извършва бавно. Наличието на слаба публична администрация продължава да бъде основна пречка за постигането на растеж и конкурентоспособност, както и за усвояването на средствата на ЕС. Плановите за действие, изготвени с цел подобряване на ефективността на публичната администрация се изпълняват бавно. За края на 2013 г. се подготвя стратегия за подсилване на публичната администрация. Успехът на националния приоритетен план за действие за подобряване на усвояването на средствата на ЕС беше силно ограничен, въпреки че беше налице увеличение на степента на усвояване на средствата на ЕС.

Заетост и социални политики: Общата безработица в Румъния е относително ниска, но нараства (7,5 % през септември 2013 г.). Младежката безработица обаче е висока (23 %), като през 2012 г. общият процент на заетост беше 63,8 %. През 2013 г. румънските власти въведоха национален план за повишаване на младежката заетост. В момента се подготвя национална стратегия за заетостта за периода 2013—2020 г., която е насочена към младите хора, по-възрастните работници, работещите в земеделския сектор, жените и уязвимите групи. За борба с недекларирания труд от 2011 г. насам се прилага закон относно дейности, извършвани от работници на дневна надница. Намаляването на бедността представлява основно предизвикателство за Румъния. През 2011 г. започна реформа на социалните помощи, която следва да спомогне за увеличаване на ефикасността и ефективността на социалните обезщетения.

СЛОВЕНИЯ

Публични финанси: Словения пое ангажимент да коригира на прекомерния си дефицит до 2015 г. Понастоящем допълнително се изменя бюджетната рамка след конституционната поправка, с която се постави основата за правилото за салдото на консолидирания държавен бюджет/излишък, прието през май 2013 г. С последната пенсионна реформа се стабилизира разходите за пенсии само до 2020 г., въпреки че те се очаква да нараснат значително над средното ниво за ЕС след това. Правителството създаде работна група, която да разгледа възможностите за по-нататъшна реформа. Натискът върху устойчивостта в дългосрочен план също произтича от прогнозираното увеличение на търсенето на дългосрочни грижи и свързаните с тях разходи предвид застаряването на населението. През май 2013 г. правителството публикува планове за укрепване на съобразените с общността дългосрочни медицински грижи, а през първата половина на 2014 г. е предвидено приемането на нов закон относно дългосрочните грижи.

Финансов сектор: Няколко словенски банки бяха под постоянен натиск заради сравнително ниските си капиталови буфери, а зависимостта им от държавата по отношение на капитала представлява значителна заплаха за фискалната устойчивост. През август 2013 г. Банката на Словения започна независим анализ на качеството на активите и стрес тестове, обхващащи почти 70 % от банковия сектор. Този процес се провежда в момента и ще приключи до края на 2013 г. Новото дружество за управление на банкови активи (Bank Asset Management Company) е до голяма степен готово да получи активи, за да се подпомогне за оздравяването на счетоводния баланс на банката. Словенските органи направиха първи стъпки за преразглеждане на своята рамка за регулиране на банките до края на 2013 г. и за укрепване на капацитета за надзор, прозрачността и оповестяването на статистическите данни.

Растеж и конкурентоспособност: Данните, предоставени от Върховния съд, изглежда потвърждават продължаващото наличие на някои положителни тенденции по отношение на ефективността на съдебната система. Извършва се подготовката на рамка за извънсъдебно финансово реструктуриране на нефинансови дружества, но посоченият в специфичните за отделните държави препоръки краен срок до септември 2013 г. не беше спазен. В средата на септември бе създадена експертна работна група с цел включване на извънсъдебното реструктуриране в рамките на кодекса относно несъстоятелността, а през октомври правителството прие нови изменения на закона относно несъстоятелността. През септември Министерството на финансите подготви проект на нов закон за създаването на държавен холдинг на Словения, който е предвиден като средство за консолидация на притежаваните косвено от държавата дялове и за улесняване на приватизацията на неосновни активи. Определяният за септември 2013 г. краен срок за класифициране на държавните активи не бе спазен. Започналият през 2012 г. между министерствата процес на рационализиране на многобройните регулирани професии в Словения не напредва от май 2013 г. насам. Новата независима агенция за защита на конкуренцията бе подсилена с допълнителен персонал, но агенцията страда от ограничени финансови ресурси в съчетание с допълнителни съкращения на бюджетните разходи, планирани за 2014 г.

Заетост и социални политики: По отношение на реформите на пазара на труда беше създадена работна група, натоварена с изготвянето на доклади за прилагането и въздействието до март 2014 г. на реформата от март 2013 г. В момента се подготвя нова наредба за студентския труд, която има за цел да запази гъвкавостта, като същевременно се въведат социалноосигурителни вноски за намаляване на нарушенията, придружени от мерки в сектора на образованието с цел ограничаване на достъпа до статут на студент. Преразглеждането на наредбата за минималната работна заплата е в процес на разглеждане и преговорите със социалните партньори ще започнат. Бяха предприети по-скоро ограничени действия за справяне с несъответствията между уменията и потребностите. Словения изготвя и изпълнява някои нови специално пригодени мерки за активна политика на пазара на труда, чиято ефективност ще трябва да се следи отблизо.

СЛОВАКИЯ

Публични финанси: През 2013 г. Словакия започна ускорена консолидация за коригиране на прекомерния дефицит. Доколкото тези усилия зависят също и от еднократни мерки, те ще трябва да бъдат заменени с по-структурни такива в бъдеще, с цел да се гарантира устойчивостта на корекцията. През последните години правителствените инвестиции и разходи за образование (като процент от БВП) намаляха, като в бюджета се предвижда да намалят допълнително, което е свидетелство за срещнатите трудности при изпълнението на препоръката за запазване на благоприятстващите растежа разходи. Реформата на пенсионната система от 2012 г. повиши нейната дългосрочна устойчивост, но се очаква държавната пенсионна система да бъде в дефицит в дългосрочен план. Планираните реформи в системата на здравеопазването все още не са напреднали. През 2012—2013 г. бяха предприети няколко мерки за намаляване на разликите в данъчното облагане на труда между различните видове заетост и за подобряване на спазването на разпоредбите за ДДС. Необходими са допълнителни усилия за подобряване на спазването на данъчното законодателство отвъд наредбите за ДДС. Налице са възможности за прибягване до данъчно облагане, което пречи в по-малка степен на растежа, като имуществени данъци и данъци, свързани с околната среда.

Растеж и конкурентоспособност: Словакия е изправена пред трудности от гледна точка на подпомагането в средносрочен план на растежа и конкурентоспособността, които са основани в по-голяма степен на знанието. За справянето с това предизвикателство е необходимо изпълнението на предварителни условия като укрепване на институциите, човешкия капитал, способността за иновации и бизнес средата. През периода 2012—2013 г. бяха предприети мерки за подобряване на прозрачността на процедурите за обществени поръчки и на съдебната система, както и укрепването на независимостта на Службата за обществени поръчки. Процесът на реформа на съдебната система обаче продължава. От 2012 г. насам правителството провежда амбициозна реформа на публичната администрация с мерки за изпълнение, които обхващат няколко години. Все още предстои разрешаването на проблема с подобряването на конкуренцията и прозрачността на механизмите за определяне на цените в регулираните отрасли, по-специално в енергийния сектор.

Заетост и социални политики: Словакия е предприела стъпки за реформа на активните политики за пазара на труда. Въпреки това все още предстои да стане ясно дали прилагането на реформата от май 2013 г. ще доведе до очаквания резултат, по-специално по отношение на оценката на въздействието и капацитета на публичните служби по заетостта, а за хората в най-неблагоприятно положение, които търсят работа, все още са необходими по-целенасочени мерки. Наличието на качествено и достъпно образование и грижи в ранна детска възраст, особено за деца под 3 годишна възраст, остава пречка пред участието на жените на пазара на труда. Словакия все още не е предприела действия за засилване на социалното приобщаване на изолираните от обществото общности. По отношение на образованието Словакия предприе редица мерки, по-специално започна изпълнението на план за действие за младежта и прие изменения на наредбите в областта на професионалното образование и обучение, висшето образование и ученето през целия живот.

ФИНЛАНДИЯ

Публични финанси: Публичните финанси във Финландия са като цяло стабилни и Финландия приложи планираните мерки за бюджетна консолидация. При все това влошаващата се икономическа ситуация прави все по-трудно достигането на очакваните резултати относно постигането на средносрочната бюджетна цел за Финландия. Финландия не постигна своята средносрочна бюджетна цел (СБЦ) от 0,5 % структурен излишък през 2012 г. и си постави нова цел от 0,5 % през 2013 г. Въпреки това според есенната прогноза на Комисията това няма да бъде постигнато. През август 2013 г. финландското правителство стартира програма за структурна реформа, която допълни и засили предните ангажименти и мерки за насърчаване на растежа и за намаляване на липсата на устойчивост. Тече подготовка на всеобхватни реформи на общинската структура, здравеопазването и социалните услуги. Тези действия са стъпки в правилната посока, но те трябва да бъдат допълнително разработени преди да бъдат оценени. За 2017 г. е планирана пенсионна реформа.

Растеж и конкурентоспособност: Финландия е лидер в иновациите и нейните разходи за научноизследователска и развойна дейност остават най-високи в ЕС. При все това страната е изправена пред редица предизвикателства в частност загубата на експортни пазарни дялове през последните години, което заплашва конкурентната позиция на страната. Ефективността на финландската система за научни изследвания и иновации при превръщането на инвестициите в научноизследователска и развойна дейност в нови иновационни продукти и услуги е от ключово значение. Правителството, наред с другите мерки, предложи временни данъчни стимули за подкрепа на научните изследвания и инвестициите, допълнителна подкрепа за финансиране на реструктурирането и растежа в сектора ИКТ, както и по-ангажимента да извърши всеобхватна реформа на научноизследователските институти и финансирането. Бе създадена програма за насърчаване на конкуренцията на продуктите пазари. От 2014 г. нататък Финландия ще намали данъчната ставка на облагането на корпоративните доходи и има предложения да се намали регулаторното бреме и се реформира системата за подпомагане на предприятията. Успехът зависи от детайлите на реформите, които все още не са публикувани.

Заетост и социални политики: Финландският трудов пазар като цяло се представя добре. Най-спешните предизвикателства са свързани с остаряването на населението. Важно е да се запази предлагането на работна ръка в бъдеще и да се подобри устойчивостта на системите за пенсионно осигуряване и дългосрочните грижи. Ранното напускане на трудовия пазар от работещите ще бъде предотвратено чрез намаляване на достъпа до ранно пенсиониране, въпреки че понастоящем някои възможности за ранно напускане на пазара на труда все още остават и се предвиждат мерки за подобряване на трудовия живот и по този начин за удължаване на трудовите кариери. През 2013 г. бяха въведени удължаване на „Гаранцията за младежта“ и временна програма за придобиване на квалификация за млади хора. Също така бе стартирана пилотна програма за справяне с дългосрочната безработица. Социалните партньори се споразумяха за ново рамково споразумение за заплатите през следващите три години (2+1), като се гарантират скромни увеличения на заплатите, с цел да се увеличи конкурентоспособността на икономиката. Споразумението включва още пътна карта за постигане на споразумение относно пенсионната реформа. Това са конкретни стъпки в правилната посока, но въздействието им все още предстои да бъде видно.

ШВЕЦИЯ

Публични финанси: Швеция разполага със стабилна фискална позиция, в съответствие с Пакта за стабилност и растеж, и използва наличните възможности във фискалния сектор за подпомагане на растежа и създаването на работни места. Средносрочните и дългосрочните планове на Швеция ще трябва да бъдат изяснени, включително и това как и кога страната предвижда да постигне националната цел за размера на излишъка от 1 % от БВП и как ще се справи с високите разходи за здравеопазване в дългосрочен план.

Финансов сектор: През последните години бяха изпълнени някои мерки, които допринесоха за стабилизиране на дълговете на домакинствата, въпреки че те остават на високо равнище (около 80 % от БВП). Въпреки това през последните три месеца дълговете и кредитите на домакинствата изглежда растат отново. Неотдавнашните мерки, въведени от Финансовия надзорен орган са добре дошли, но може да се наложи да бъдат засилени. Досега не бяха разгледани никакви промени по отношение на имущественото данъчно облагане на домакинствата или на правилата за приспадането на лихвени плащания по ипотечи.

Ограниченията в предлагането на жилища наред с данъчното облагане, благоприятстващо вземането на жилищни заеми, водят до повишаване на цените на жилищата. На пазара на жилища под наем бяха предприети някои мерки, но са необходими по-нататъшни реформи на системата за определяне на наемите. За края на 2013 г. и началото на 2014 г. са планирани няколко закона за подобряване на сроковете за строеж с цел по-голяма конкуренция в строителния сектор.

Растеж и конкурентоспособност: Макар Швеция да е на едно от челните места в съответствие с повечето показатели за научни изследвания и развитие, страната е изправена пред редица предизвикателства, които биха могли да застрашат конкурентната ѝ позиция в средносрочен план, по-специално намаляване на инвестициите на бизнеса в научноизследователска и развойна дейност и слаба пазарна реализация на иновативни продукти. През октомври 2012 г. Швеция прие нова иновационна стратегия, насочена към изпълнение на свързаните с тези въпроси специфични за отделните държави препоръки от 2012 г., която се прилага в момента.

Заетост и социални политики: Като цяло шведският пазар на труда постига добри резултати, но съществуват групи със слабо участие на пазара на труда, особено младите хора и хората с емигрантски произход. Понастоящем правителството предприема набор от мерки, включително нови предложения за по-нататъшно реформиране на системата за професионално образование и обучение, въвеждането на споразумения за въвеждане в работата и продължаване на преговорите за „пактовете за заетост“, които имат за цел да намалят разходите през първата година за работодателите, които наемат млади хора, и осигуряване на непрекъснато образование за тези младежи. Това са стъпки в правилната посока, но конкретното въздействие все още трябва да бъдат оценено. Намаляването на ставката на ДДС за ресторантите, въведено през 2011 г., беше представено като мярка за намаляване на младежката безработица. Оценката на неговото въздействие върху цените, възнагражденията и заетостта в сектора е в ход и се очаква да има предварителни резултати през януари 2014 г.

ОБЕДИНЕНОТО КРАЛСТВО

Публични финанси: Стратегията за бюджетна консолидация е в процес на изпълнение и се движи в правилната посока, но средният темп на изпълнение е намалял през разглеждания период. Бюджетният дефицит намалява и се очаква да падне на 4,4 % през 2015—2016 г. Обратно, високите и нарастващи нива на държавния дълг продължават да са повод за безпокойство, тъй като за периода 2009—2012 г. той нарасна значително и достигна 88,8 %.

Финансов сектор: Неотдавна създадената схема за финансиране за отпускане на заеми започва да помага за подобряването на достъпа до кредитиране на домакинствата и предприятията. Законът за банковата реформа предстои да влезе в сила в началото на 2014 г. Докато кредитните потоци към икономиката се подобряват, те се използват главно от големи дружества и в сектора на недвижимите имоти. МСП продължават да съобщават за трудности при получаване на банков кредит. Въпреки това са налице някои признаци за подобряване на наличието на небанкови кредити. Създаването през 2014 г. на подкрепена от държавата бизнес банка следва да улесни достъпа на МСП до финансиране.

Пазарът на недвижими имоти нарасна във всички региони, макар и с големи регионални различия, но въпреки това е налице постоянен недостиг в предлагането на жилища. Мерките, насочени към насърчаване на търсенето на жилища, по-специално схемата „Помощ за покупка“ (Help to Buy), рискуват да създадат ценови балон при активите, да влошат допълнително достъпността и да увеличат задлъжнялостта на домакинствата. Не се изпълнява и не се планира реформа на системата за имуществено данъчно облагане и не са предприети мерки за разширяване на базата на ДДС.

Растеж и конкурентоспособност: Налице е широк консенсус, че икономическото възстановяване е започнало, което показват както твърдите изходни данни, така и показателите на базата на проучвания за бъдещето. Нетният износ започна да се отразява положително на растежа, но това се дължи на големия спад на вноса на фона на рязкото увеличаване на износа. Законът за растеж и инфраструктура от 2013 г., който се прилага за Англия и Уелс, влезе в сила през април 2013 г. Правителството обяви пакета „Инвестиране в британското бъдеще“, в който подробно е посочена поредица от публични инвестиции в инфраструктурата в размер на над 100 млрд. EUR до 2020 г., политически реформи за стимулиране на нови инвестиции от страна на частния сектор в производството на енергия и по-нататъшно разгръщане и удължаване на схемата за гаранции за насърчаване на финансирането на големи проекти. Още е много рано за оценка, но по отношение на енергийния капацитет, въведените мерки изглежда не осигуряват подходящо ниво на сигурност след 2020 г.

Заетост и социални политики: От началото на кризата пазарът на труда показва известна издръжливост и равнището на заетост от 71,7 %, е високо. Налице са обаче проблемни области, по-специално във връзка с безработицата сред младите хора и процента на никъде неработещи, неучещи и необучаващи се (NEET). Много хора, особено младите работници, работят в условията на несигурно непълно работно време или на временна заетост. Освен това в Обединеното кралство има твърде много нискоквалифицирани работници и недостиг на работници с висококачествени

професионални и технически умения. Програмите, въведени от правителството, за справяне с тези въпроси, по-специално относно работната програма и договора за младежта, не са на висотата на целите на правителството. Обединеното кралство също така е изправено пред предизвикателства в по-широк смисъл по отношение на производителността — последните официални данни показват, че страната изостава от конкурентите си от групата държави Г-7 (с продукция на отработен час с 16 % под средното равнище за Г-7 през 2012 г. и все още с 2 % под това равнище от 2007 г.). Обединеното кралство е с най-висок процент на риск от изпадане в бедност по отношение на домакинствата на самотни родители в ЕС-28. Бяха въведени действия за подобряване на предоставянето на детски грижи и осигуряването на достъпни цени, но за въвеждането на водещата реформа на социалното подпомагане, наречена the Universal Credit, са налице редица трудности.

ЕВРОЗОНАТА

Икономическата ситуация в еврозоната продължава да бъде трудна, като се има предвид, че дисбалансите, които възникнаха през миналото десетилетие, доведоха до разпокъсаност на финансовия пазар и до постоянна несигурност на политиките във връзка със завършването на икономическия и паричен съюз. С цел създаването на устойчив растеж и на възможности за инвестиции са необходими допълнителни реформи за подобряване на капацитета за приспособяване и на конкурентоспособността на държавите членки от еврозоната.

По отношение на съгласуваността на цялостния набор от политики, както и необходимостта да се следят и координират реформите, Еврогрупата от септември обсъди икономическата ситуация и нейните последици за еврозоната, както и специфичните за отделните държавите препоръки. Еврогрупата от септември и октомври обсъди специфични области на политиката като банковия съюз и положението в избрани държави членки от еврозоната. Независимо от това координацията на икономическите политики в еврозоната трябва да бъде допълнително засилена, най-вече чрез увеличаване на степента на ангажираност и на изпълнението на икономическите реформи.

По отношение на фискалната политика всички държави членки от еврозоната предадоха своите планове за проектобюджета, което представлява важен етап за подобряване на координацията на фискалните политики на държавите членки. След значителната консолидация през последните три години, тя се очаква да продължи, въпреки че темпото ѝ ще намалее с течение на времето. Това се дължи на концентрирането на консолидацията в началото на периода на равнище на еврозоната, което е било необходимо с оглед на рисковете, свързани с устойчивостта на дълга, и е в съответствие с постепенното коригиране на прекомерните дефицити. Тенденциите за консолидация в различните държави членки продължават да бъдат адекватно диференцирани в зависимост от фискалното пространство. Освен това, като се има предвид, че с намаляването на нуждите от коригиране, краткосрочните последици върху растежа ще намалее и ще има повече възможности за консолидация, благоприятстваща растежа. В тази област могат да бъдат постигнати допълнителни подобрения — например съставът на данъчното облагане не разчита в достатъчна степен на разширяването на данъчната основа и на данъчното облагане, нарушаващо в слаба степен конкуренцията, а намалението на разходите е съсредоточено в прекалено силна степен върху благоприятстващи растежа разходи, например инвестициите. Държавите членки се приканват да се съсредоточат в по-голяма степен върху благоприятстващата растежа бюджетна политика, основаваща се на средносрочна бюджетна рамка. Макар да бе постигнат значителен напредък по отношение на укрепването на доверието в средносрочните бюджетни стратегии в повечето държави членки от еврозоната може да бъде постигнат допълнителен напредък чрез пълното и навременно транспониране до края на 2013 г. на Договора за стабилност, координация и управление и на Директивата за бюджетните рамки. Освен това държавите членки се приканват да допълнят своите бюджетни политики със структурни реформи, които подобряват потенциала за икономически растеж с цел допълнително укрепване на устойчивостта на дълга.

По отношение на разпокъсаността на финансовия пазар Комисията и ЕИБ са формулирали предложения относно прилагането на мерки, предназначени за финансиране на икономиката. По-специално, бе предложено да се разширят съвместните финансови инструменти за споделяне на риска между Комисията и Европейската инвестиционна банка (ЕИБ) за привличане на финансови средства от частния сектор и капиталовия пазар за инвестиции в МСП, с цел разширяване на обема на нови заеми за МСП в целия ЕС. Понастоящем тези предложения следва да бъдат приложени възможно най-скоро, като е необходимо участието на възможно най-много държави членки, за да бъде постигната критична маса. Освен това в по-дългосрочна перспектива следва да се предвиди намаляването на важността на посредничеството на банките в ЕС. ЕЦБ също така обяви подробности относно всеобхватна оценка на банките, която ще започне през ноември и ще продължи дванадесет месеца, а ЕБО изготви технически стандарти относно необслужвани заеми и толерантност. Еврогрупата започна също обсъждане на надеждни фискални предпазни механизми. Накрая, беше постигнат по-нататъшен напредък към банков съюз чрез споразумението за единния надзорен механизъм (SSM), текущите дискусии относно Директива за възстановяване и оздравяване на банките и Директивата за схеми за гарантиране на депозитите между Съвета, Европейския парламент и Комисията, както и дискусиите относно единния оздравителен механизъм (SRM). Завършването на банковия съюз е неотложно и изисква не само наличието на единен механизъм за надзор, но и единен оздравителен механизъм. В този контекст е от основно значение Директивата за възстановяване и оздравяване на банките и Директивата за схеми за гарантиране на депозитите да бъдат приети до края на годината, а единният оздравителен механизъм да бъде приет преди края на настоящия законодателен период.

По отношение на структурните реформи има големи различия в изпълнението. Еврозоната се движи извън класическото противопоставяне между центъра и периферията, което бе характерно за събития, свързани с кризата на еврото досега. Страните със специфична програма предприеха сериозен план за реформи, но трябва да продължат реформите със същото темпо, тъй като основните икономически показатели все още не са подобрени. В докладите на Комисията за напредъка на Испания и Словения, които са изправени пред прекомерни дисбаланси, се посочва засилването на действията на тези държави членки в областта на политиката след идентифицирането на прекомерни дисбаланси, но все още трябва да бъдат предприети важни мерки за тяхното коригиране. Дисбалансите в други държави, както държави с дефицит по текущата сметка, така и държави с излишък, също трябва да бъдат преодолен с цел укрепване на основните икономически параметри и потенциала за растеж. Развитието по отношение на конкурентоспособността в големите държави членки, като например Франция и Италия, има по-пряко отношение към еврозоната, която засилва отговорността на тези държави членки по отношение на прилагането на структурни реформи, които ще увеличат перспективите за еврозоната като цяло.

На последно място, по отношение на заетостта и социалното положение в еврозоната, Комисията прие съобщение относно социалното измерение на икономическия и паричен съюз (ИПС). Освен това стабилността на ИПС изисква амбициозни действия от страна на държавите членки за осигуряване на правилното функциониране на пазарите на труда, като същевременно се предотврати продължителната безработица сред уязвимите групи. В това отношение от съществено значение е държавите —

членки на ЕС, да увеличат усилията си за задействието до януари 2014 г. на инициативата за младежката безработица и гаранцията за младежта.

В заключение, прегледът на напредъка по специфичните за отделните държави препоръки относно еврозоната показва, че са предприети действия за преодоляване на настоящите икономически предизвикателства. Въпреки това програмата за реформи не е завършена и укрепването на мерките за възстановяване изисква от държавите членки да поемат колективен ангажимент за предприемането на необходимите реформи както на ниво държави членки, така и на ниво еврозона, необходими за доброто функциониране на ИПС с цел гарантиране на трайното подобряване на жизнения стандарт на неговите граждани.